

Päiväys
24.4.2026

Diaarinumero
674/03.04.04.04.20/2025

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

24.4.2026

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **1.5.2026**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 24.4.2026 nro 506/2026, valitus vesitalousasiassa, maa- ja kiviaineksen ottaminen Oripäänkankaan pohjavesialueella, Oripää.

Luvan hakija

Super Asfaltti Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **24.4.2026 – 1.6.2026**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **1.6.2026**.

24.4.2026

Dnro 674/03.04.04.04.20/2025

Tämä asiakirja sisältää oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain 16 §:n 2 momentin ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 7 kohdan perusteella salassa pidettävää tietoa. Salassa pidettävät tiedot on merkitty harmaalla korostusvärillä.

Asia

Valitus vesitalousasiassa

Valittaja ja luvan hakija

Super Asfaltti Oy

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 16.4.2025 nro 120/2025 (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto)

Super Asfaltti Oy on hakenut vesilain mukaista lupaa maa- ja kiviaineksen ottoon Oripään pohjavesialueella kiinteistöiltä Sikakivi 561-404-6-192 ja Sikakivi 561-404-6-164 Oripään kunnassa.

Aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen.

Aluehallintovirasto on perustellut päätöstään muun ohella seuraavasti:

--

Hanke ja pohjavesialue

Hakemuksen mukaan kalliota olisi louhittu 3,14 hehtaarin alalta 304 000 k-m³. Louhittavaa kalliota olisi enimmillään korkeussuunnassa noin 20 m ja louhinta ulottuisi alimmillaan korkeudelle N₆₀+83,0 m. Hakemuksen mukaisen alueen eteläpuolisen louhinta-alueen ulkopuolelle asennetussa kalliopohjaveden havaintoputkessa pohjavedenpinta on ollut vuodesta 2014 lähtien korkeudella N₆₀+81,5–82,5 m. Louhinnan pohjatason ja pohjavedenpinnan väliin jäisi noin 0,5 metrin kalliokerros. Hakemuksen mukainen louhinta laajentaisi olemassa olevan louhoksen pinta-alan lähes kaksinkertaiseksi.

Valtion ympäristöhallinnon määrittämät pohjavesialueet on luokiteltu vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 10 b §:n mukaan käyttökelpoisuutensa ja suojelutarpeensa perusteella. Ottamisalue sijaitsee Oripäänkankaan 1-luokan pohjavesialueen varsinaisella pohjaveden

muodostumisalueella. Pohjavesialueen pinta-ala on 31,25 km² ja muodostumisalueen pinta-ala on 22,19 km².

Ottamisalue sijaitsee pohjavesialueen itälaidalla harjulaajentuman alueella, jossa kallionpinta nousee paikoin maanpinnan yläpuolelle ja on laajalla alueella myös varsinaisen pohjavedenpinnan yläpuolella. Harjulaajentumassa, noin Oripää-Loimaa-tien kohdalla, on vedenjakaja, joka jakaa pohjaveden virtaussuunnan harjuytimessä jakajan pohjoispuolella luoteeseen ja jakajan eteläpuolella kaakkoon. Hakemuksen mukaisella alueella pohjaveden päävirtaussuunta harjuytimessä on siten luoteesta kaakkoon. Hakemuksen mukaan kalliopohjaveden virtaussuunta on mitä todennäköisimmin nykyiseltä louhinta-alueelta itään ja kaakkoon. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen vuonna 2001 tekemän Oripäänkankaan pohjaveden virtausmallinnuksen perusteella pohjaveden virtaussuunta voi kuitenkin olla louhoksen suunnalta länteen/lounaaseen kohti Oripäänkankaan ydinvyöhykettä. Yksityiskohtaisempaa tietoa paikallisista virtausolosuhteista ei kuitenkaan ole saatavilla.

Ottamisalueen ja Oripäänkankaan päävirtausvyöhykkeen välissä olevat Letkunsuo ja Käinänsuo ovat osa pohjavesimuodostuman laajaa itäreunan orsivesialuetta. Hakemuksen mukaisen alueen eteläpuolelle myönnetyn luvan jälkeen pohjaveden muodostumisalueen rajaa on laajennettu kattamaan myös Letkunsuo ja Käinänsuo, koska hydraulisen yhteyden arvioidaan jatkuvan suon alla ja suoalueella arvioidaan olevan vaikutusta pohjaveden muodostumisolosuhteisiin. Alin louhintataso on merkittävästi ympäröivää suonpinnan tasoa (+90–93) ja länsipuolella olevan lammen vedenpinnan tasoa (+88) eli orsivesitasoa alempana

Oripäänkankaan pohjavesialueella on useita vedenottamoita. Lähinnä hakemuksen mukaista aluetta on Pöytyä-Aura vesihuoltoyhtymän Pihlavan vedenottamo, joka sijaitsee noin [REDACTED] kilometrin päässä [REDACTED], pohjaveden arvioidussa virtaussuunnassa. Pihlavan vedenottamo sijaitsee [REDACTED]

Lähin kaivo on nykyisen louhinnan pohjavesitarkkailuun sisällytetty orsivesikaivo, joka on noin 100 metrin päässä hankealueen eteläpuolella ja käynnissä olevan louhintatoiminnan länsipuolella. Yksityinen kallioporakaivo sijaitsee noin 450 m etäisyydellä hankealueesta kaakkoon. Pohjavesitarkkailussa tämän kaivon pinnankorkeudet ovat laskeneet vuodesta 2014 alkaen. Lähimmät yksityiset rengaskaivot sijaitsevat ottamisalueen eteläpuolella noin 700 metrin ja kaakkoispuolella noin 1,2 kilometrin päässä.

Pohjavesialueen suojelusuunnitelman mukaan alueen kallionpinta vaihtelee paikoin jyrkkäpiirteisesti ja harjumuodostuma seuraa syvää ruhjevyöhykettä, joka sijoittuu hakemuksen mukaisen alueen länsiluode- ja pohjoispuolille. Pohjavesialueen paksuimmat maakerrokset on havaittu ruhjevyöhykkeiden kohdalla Oripäänkankaan itäreunalla, missä maapeite on selvästi paksumpi kuin länsireunalla. Esimerkiksi hakemuksen mukaisen alueen pohjoispuolella lentokentän alueella harjukerrostumien paksuus on noin 80 m. Paksuista

maakerroksista on pääteltävissä, että aikaisemmin pohjavedenjakajaksi oletettu Oripäänkangas onkin pohjavettä varastoiva alue.

Kaavoitus

Hakemuksen mukaisella alueella on voimassa Loimaan seudun, Turun seudun kehyskuntien, Turunmaan ja Vakka-Suomen maakuntakaava (YM vahvistanut 20.3.2013). Alueeseen kohdistuu maakuntakaavassa merkinnät M (maa- ja metsätalousvaltainen alue), pv (luokkien 1 ja 2 mukaiset pohjavesialueet) sekä sm5511 (muinaisjäännöskohde, Sikakiven kallio). Maa- ja metsätalousalueelle voidaan pääasiallista käyttötarkoitusta kohtuuttomasti haittaamatta sekä maisema- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen osoittaa muun muassa uutta pysyvää asumista, ja erityislainsäädännön ohjaamana myös muita toimintoja. Pohjaveden suojelumääräyksen mukaan suunnitelmissa ja toimenpiteissä alueella on otettava huomioon pohjaveden suojelu siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyttä ei vaaranneta. Muinaisjäännöstä ei hakemuksen mukaan enää ole.

Vesilain 3 luvun 5 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon, mitä alueidenkäyttölaissa säädetään muun muassa maakuntakaavan oikeusvaikutuksista. Alueidenkäyttölain (132/1999) 32 §:n mukaan viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan louhinnasta sekä siihen liittyvien kemikaalien varastoinnista ja käytöstä aiheutuu pohjaveden pilaantumisen vaaraa, jota ei pystytä hakijan esittämin teknisin ratkaisun täysin estämään. Louhinta pohjaveden muodostumisalueella voi vaikuttaa myös alueen pohjaveden muodostumiseen ja virtauksiin. Näin ollen toiminta vaarantaa kaavan pohjavesiä koskevien tavoitteiden toteutumisen. Lisäksi maa- ja metsätalousalueella tulee huomioida maisema- ja ympäristötekijät. Louhinta-alue maisemoidaan vesialtaaksi eikä se palaudu metsätalousalueeksi.

Maankäytön suunnittelu pohjavesien suojelemiseksi on maa-ainestenoton vesienhoitotoimenpiteiden toteutusta edistävä ohjauskeino Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitosuunnitelmassa vuosille 2022–2027.

Vesienhoitosuunnitelma

Hanke sijaitsee Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueella Oripäänkankaan pohjavesimuodostumassa. Pohjavesialueen antoisuudeksi on arvioitu 20 000 m³/d. Kolmannen vesienhoidon suunnittelukauden luokittelussa vesimuodostuman sekä määrällinen että kemiallinen tila on luokiteltu hyväksi. Pohjavesialue on kuitenkin määritelty riskialueeksi alueella olevien riskitoimintojen ja paikallisesti havaittujen kohonneiden haitta-ainepitoisuuksien (muun muassa kloridi, nitraatti ja kasvinsuojeluaineet) takia. Oripäänkankaan pohjavesialueella vesienhoidon tavoitteena on turvata pohjaveden hyvä määrällinen ja kemiallinen tila.

Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitosuunnitelman vuosiksi 2022–2027 mukaan maa-aineksen otto ja jälkihoitamattomat ottoalueet voivat olla riski pohjavedelle etenkin, jos maa-ainesten ottoalueiden pinta-alat tai niiden suhteelliset osuudet pohjavesialueesta ovat suuria (ottoalueita on yli 100 ha tai niiden osuus on yli 10 % pohjavesialueen pinta-alasta). Varsinais-Suomen ja Satakunnan vuosien 2022–2027 vesienhoidon toimenpideohjelman mukaan Oripäänkankaan pohjavesialueesta noin 10 % (303 ha) on maa-ainestenottoaluetta. Alueella kalliokiviaineksen ottaminen on lisääntynyt, kun hyödyntämiskelpoiset soravarat ovat ehtyneet.

Itse ottamistoiminnan ja siihen liittyvien kemikaalien käsittelyn lisäksi pohjavesille riskiä aiheuttavat oheistoiminnot, kuten kiviaineksen murskaus pohjavesialueella. Vesienhoitosuunnitelman mukaan maa-ainestenoton on havaittu kohottavan pohjaveden sähkönjohtokykyä sekä nitraatti- ja sulfaattipitoisuuksia. Pölynsidontaan mahdollisesti käytetty kalsiumkloridi voi nostaa pohjaveden kalsium- ja kloridipitoisuutta sekä kokonaiskovuutta. Super Asfaltti Oy:n louheesta valmistetaan mursketta, jota käytetään asfaltin valmistukseen. Sekä murskauslaitos että asfalttiasema sijaitsevat myös pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella. Hakemuksen mukaan pölynsidonnassa käytettäisiin suolaa.

Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2022–2027 mukaan ohjauskeinoja pohjaveden hyvän tilan säilyttämiseksi ovat maankäytön suunnittelu ja pohjaveden laadun seurannan tehostaminen. Riskikohteiden sijoittaminen pohjavesialueiden ulkopuolelle sekä jo todettujen riskikohteiden poistaminen pohjavesialueilta vähentävät pohjavesiin kohdistuvaa kuormitusta. Pohjaveden määrällinen tila pysyy hyvänä, jos vuotuinen vedenotto ei ylitä muodostuvan uuden pohjaveden määrää eikä pohjaveden pinnankorkeus laske pysyvästi ihmistoiminnan seurauksena. Lisäedellytys on, että pohjavedenkorkeuteen ei kohdistu sellaisia ihmistoiminnan aiheuttamia muutoksia, jotka aiheuttaisivat pohjaveteen yhteydessä olevien pintavesien ympäristötavoitteiden saavuttamatta jäämisen, vesien tilan huononemisen tai haittaa pohjavedestä suoraan riippuvaisille maaekosysteemeille.

Vesienhoitosuunnitelmissa on tarkasteltu maa-ainesten ottamisesta aiheutuvaa riskiä pohjaveden hyvän määrällisen ja kemiallisen tilan saavuttamiselle ja ylläpitämiselle. Vesien ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 28 §:n mukaan viranomaistehtäviä hoitavien on otettava soveltuvin osin toiminnassaan huomioon valtioneuvoston hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat. Vesienhoitosuunnitelmat tulee siten huomioida myös lupamenettelyssä.

Vaikutukset

Maa-ainesten ottaminen, opas aineiden kestäväään käyttöön -julkaisun (Ympäristöministeriö, 30/2023) mukaan kallion ottamisalueiden sijoittamisessa pohjavesialueille korostuu tapauskohtainen harkinta. Kallion ottaminen voi vaikuttaa esimerkiksi pohjaveden virtausolosuhteisiin tai kallion irrottamisessa käytettävät räjähdysaineet voivat heikentää pohjaveden laatua.

Ottamisen riskit pohjaveden laadulle lisääntyvät, jos ottamisalueella varastoidaan ottamiseen ja kiviainesten käsittelyyn liittyvien laitteiden ja koneiden polttoaineita. Luonnontilaisen pintakerroksen ja kasvillisuuden poistaminen louhinnan yhteydessä lisää pohjaveden likaantumiseriskiä, ainepitoisuuksia ja pohjaveden pinnan korkeuden vaihteluita. Sade- tai sulamisveden koostumus muuttuu merkittävästi luonnontilaisessa maaperässä. Suurimmat muutokset tapahtuvat maan pinnan ylimmässä osassa eli maannoskerroksessa, joka sisältää sekä orgaanista että mineraalista ainesta ja joka sitoo tehokkaasti ilmakehästä kulkeutuvia haitallisia aineita, kuten raskasmetalleja. Myös kalliokerrosten poistaminen lisää pohjaveden likaantumisvaaraa.

Hakemuksen mukainen kalliokiviaineksen ottaminen sijoittuu kokonaan pohjaveden muodostumisalueelle. Hakemuksen mukaan louhinnassa poistetaan sekä irtomaakerros että enimmillään noin 20 metriä kalliota. Alimman ottamistason ja pohjavedenpinnan väliin jää vain noin 0,5 metrin kerros kalliota eli pohjavettä suojaava kalliokerros häviää alueelta lähes kokonaan. Louhintaräjähdykset lähellä pohjavesipintaa voivat aiheuttaa halkeamia, jolloin louhinta-alueelta voi aueta yhteys kalliopohjaveteen. Hakemuksen mukaisessa louhinnassa pohjaveden laadulle aiheutuvia riskejä ovat räjähdysaineiden käyttö lähellä pohjaveden pinnan tasoa ja nitraatin pääsy pohjaveteen, työkoneiden käyttö, polttoaineiden säilytys (9 000 l) ja tankkaus sekä pölynsidonnassa käytettävä suola. Hakemuksen täydennyksen mukaan louhinta-alueella ei säilytetä kemikaaleja tai polttonesteitä vaan ne säilytetään tukitoiminta-alueella, joka myös sijaitsee pohjavesialueella. Toisaalta samassa hakemuksen täydennyksessä todetaan, että poltto- ja voiteluaineiden varastointi tehdään lupahakemuksen mukaisesti. Hakemuksen mukaan öljytuotteiden osalta noudatetaan nykyisen toiminnan maa-ainesluvassa esitettyjä varotoimenpiteitä: ottamisalueella säilytetään öljytuotteita vain louhintatyön työkoneita varten ja polttoainetta varastoidaan enintään 9 000 l kerrallaan.

Pohjavesialueilla ottamisalueet tulee jälkihoitaa erityisen huolellisesti. Maannoskerroksen levittäminen ottamisalueelle toiminnan päätyttyä vähentäisi ottamisesta aiheutuvia haitallisia pohjavesivaikutuksia, mutta hakemuksen mukaisessa toiminnassa louhinta-alueista muodostuisi vesiallas (yhteensä aiemman louhinnan kanssa noin 7 ha). Hakemuksessa ei ole esitetty arviota altaaseen kerääntyvän veden vaihtuvuudesta tai veden laadusta pitkällä aikavälillä eikä arvioitu alueen väärinkäytöksistä aiheutuvaa riskiä. Vedenpinta altaassa on lopputilanteessa korkeudella +93 m, joka on korkeammalla kuin ympäröivän alueen pohjaveden korkeus. Aluehallintovirasto on arvioinut, että hakemuksessa esitetty jälkihoito vesialtaana aiheuttaa riskin pohjaveden laadulle. Pohjaveden suojelun kannalta alue jää jälkihoitamatta eikä pohjaveden laatua ole toiminnan päätyttyä turvattu, koska aluetta ei palauteta metsämaaksi eikä alueelle voi muodostua pohjavettä suojaavaa maannoskerrosta.

Alueen pohjaveden virtauksista saatavilla oleva tieto ei ole yksiselitteistä. Alueelle aiemmin myönnettyjen lupien jälkeen myös pohjaveden muodostumisalueen rajausta on muutettu siten, että läheiset suoalueet on

sisällytetty muodostumisalueeseen. Näillä suoalueilla sekä läheisessä lammessa orsivesipinta on huomattavasti louhinnan pohjatasoa ja kalliopohjavedenpintaa korkeammalla. Näin ollen louhinta voi vaikuttaa hakemuksessa arvioitua enemmän pohjaveden virtauksiin alueella. Kalliopohjaveden määrään vaikuttaa ratkaisevasti kallioperän rikkonaisuus. Ruhjeisen ja rakoilevan kallioperän alueilla, kuten hakemuksen mukaisella alueella, pohjavettä voi varastoitua kallioperään huomattaviakin määriä.

Pohjavesialueiden kartoitus- ja luokitusohjeen mukaan pohjavesialueen raja osoittaa aluetta, jolla on vaikutusta pohjavesiesiintymän veden laatuun ja sen muodostumiseen. Vaikka hakemuksen mukainen alue on kallioaluetta, alueella muodostuu pohjavettä ja se on rajattu pohjaveden muodostumisalueeksi. Louhinta alueella muuttaisi myös pohjaveden muodostumisolosuhteita, koska osa muodostumisalueesta muuttuisi pysyvästi vesialtaaksi. Räjättykset lähellä pohjavesipintaa voivat aiheuttaa myös muutoksia kallion rakoilussa ja pohjaveden virtausreiteissä.

Louhosveden alkuperä jää jossain määrin epäselväksi. Hakijan mukaan se on sadannasta kertyvää pintavettä. On kuitenkin todennäköistä, että osa vedestä kulkeutuu louhokseen kallion rakojen kautta ympäröivältä alueelta. Louhosveden pH on emäksinen, kun taas sadeveden pH on yleensä hapan. Alueen kalliopohjaveden pH on emäksinen (PF 1). Louhosvesi on myös rakojen kautta yhteydessä alueen kalliopohjaveteen.

Pohjavesi virtaa hakemuksen mukaiselta alueelta kohti [REDACTED] vedenottoa sekä eläinsuojan käytössä olevaa porakaivoa. Pohjavesinäytteissä on havaittu määritysrajat ylittäviä tolueeni- ja styreenipitoisuuksia. Louhosvedessä on havaittu nitraattia korkeahkoina pitoisuuksina sekä sulfaattia, öljy-yhdisteitä, liuottimia ja bakteereja. Nämä tulokset kertovat toiminnan aiheuttamista vaikutuksista ympäristöön. Pohjaveden pilaantumisen riski liittyy myös vahinko- tai onnettomuustilanteisiin, kuten virheelliseen panostukseen tai öljytuotteiden varastoinnissa tai käytössä tapahtuviin vahinkoihin. Lisäksi louhinta voi muuttaa alueen pohjaveden virtauksia. Pohjavesiriskiä ei voida poistaa kokonaan hakijan esittämällä suojauksilla ja toimintatavoilla tai riittävästi vähentää lupamääräyksillä.

Alueen aiemman toiminnan ja sen vaikutusten perusteella ei voida päätellä, ettei hakemuksen mukaisesta toiminnasta varmuudella aiheudu haitallisia pohjavesivaikutuksia. Hankkeen vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon hankkeen aiheuttamat pysyvät muutokset kokonaisuudessaan. Puutteelliset tiedot pohjavesialueen hydraulisista yhteyksistä tuovat epävarmuutta hankkeen vaikutusten arviointiin. Kallion louhiminen aiheuttaa riskin pohjaveden tilalle ja muodostumiselle sekä sitä kautta vedenhankinnalle.

Intressivertailu

Hakemuksen mukaisessa toiminnassa ei ole kyseessä vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu haitaton hanke. Hankkeesta saatavasta hyödystä ei ole esitetty rahamääräistä arviota, mutta noin 300 000

kiintokuutiometrin kalliokiviaineksen ottamisesta ja sen käytöstä asfaltin raaka-aineena saatavaa taloudellista hyötyä voidaan pitää merkittävänä. Tässä tapauksessa hankkeesta saatavat hyödyt koituisivat yksityiselle edulle eli luvan hakijalle sekä jatkojalostusketjulle. Hakija on selityksessään tuonut esiin yleisiä hyötyjä, kuten sen, että lähellä tuotettava raaka-aine vähentää asfaltin valmistamisen hiilidioksidipäästöjä ja toisaalta sen, että aiemman louhoksen laajentaminen voi säästää neitseelliseltä alueelta otettavan kiviaineksen määrää. Lisäksi hakijan mukaan yritys on varattu vastaamaan kriisiaikana paikallisten lentokenttien kunnossapidosta.

Hankkeesta saatavaa yksityistä ja mahdollista yleistä hyötyä on vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan verrattava hankkeesta yleisille tai yksityisille edulle koituviin menetyksiin. Pohjaveden muodostumisalueella sijaitsevasta hankkeesta pohjaveden laadulle ja pohjaveden virtauksille aiheutuva vaara on pidettävä vesilain mukaisen intressivertailun haittoja arvioitaessa huomattavana menetyksenä. Vesilain 3 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan arvioinnissa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Asiassa ei ole voitu varmistua siitä, ettei toiminnasta aiheutuisi vaikutuksia pohjaveden laadulle ja määrälle pitkällä aikavälillä ja ettei pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa aiheutuisi hankealueen kallioperä-, maaperä- ja pohjavesiolosuhteissa. Hankkeesta yleisille edulle mahdollisesti koituvat menetykset ovat huomattavia verrattuna yksityisille saataviin hyötyihin tai yleiselle edulle mahdollisesti koituviin hyötyihin (pienemmät hiilidioksidipäästöt). Neitseellisen kallioalueen säästymistä toisaalla ei voida lukea yleiseksi hyödyksi, sillä intressivertailussa ei voida ottaa huomioon yksityiseen maankäyttöön liittyviä oletuksia. Louhinnasta voi aiheutua myös haittaa pohjaveden virtaussuunnassa sijaitsevalle yksityiselle kaivolle, joka on eläinsuojan käytössä.

Luvan myöntämisen edellytykset

Vaikka hakemuksen mukaisen alueen eteläpuolelle on myönnetty aiemmin vesilain mukainen lupa kalliokiviaineksen ottamiseen, luvan myöntämisen edellytykset on harkittava uudestaan. Asiassa on arvioitava luvan myöntämisen edellytyksiä pohjavedelle aiheutuvien riskien kannalta.

--

Aluehallintovirasto on katsonut, että hanke voi muuttaa pohjaveden laatua, muodostumista tai virtauksia, ja tämä muutos voi huonontaa pohjaveden käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä. Hanke voi aiheuttaa ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaisen pohjaveden pilaamiskiellon vastaisia seurauksia. Säännöksen mukaan myös riskin aiheuttaminen pohjaveden laadulle on kielletty. Pilaamiskielto korostaa erityisesti tärkeiden ja muiden vedenhankintakäyttöön soveltuvien pohjavesialueiden suojelua. Lisäksi pilaamiskiellossa viitataan

yleisesti pohjaveden laadun muutoksesta aiheutuviin yleisen tai yksityisen edun loukkauksiin.

Aluehallintovirasto on katsonut, että pohjavesialueelle ja erityisesti pohjaveden muodostumisalueelle ei tule sijoittaa uusia riskitoimintoja. Myös ympäristönsuojelulain yleisten velvollisuuksien mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon muun muassa toiminnan luonne, kesto, vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski (YSL 11 §).

Hankkeen toteuttaminen aiheuttaa riskin vesienhoidon tavoitteiden (hyvän tilan säilyttäminen) toteutumiselle. Hanke voi myös vaikeuttaa maakuntakaavan toteutumista pohjavesien suojelun näkökulmasta.

Näin ollen yleiseltä kannalta arvioituna hankkeesta yksityisille eduille saatava hyöty ei ole huomattava verrattuna siitä yleiselle edulle koituviin menetyksiin. Kun lisäksi otetaan huomioon varovaisuusperiaate, vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja luvan myöntämisen edellytyksiä ei ole.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Super Asfaltti Oy on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja yhtiölle myönnetään haettu lupa.

Perustelut

Valittaja suhtautuu pohjaveden suojeluun vakavasti ja on ottanut sen huomioon toiminnassaan. Aluehallintoviraston päätöksessä vaarasta pohjaveden laadulle ja antoisuudelle on puhuttu yleisellä tasolla yksilöimättä mekanisme ja tapahtumaa, joka aiheuttaa vaaran. Päätöksen perusteluissa on esitetty perustelemattomia oletuksia siitä, mitä voi tapahtua, ja asiaa on tarkasteltu ylivarovaisuusperiaatteen mukaisesti. Mikäli esitetyt toimenpiteet eivät ole pohjaveden suojaamisen kannalta riittäviä, lupa olisi tullut myöntää hakemuksessa esitettyä tiukemmilla lupamääräyksillä.

Suunnitellun louhinnan pinta-ala, 3,14 ha, on 0,1 prosenttia pohjavesialueen pinta-alasta ja 0,14 prosenttia pohjaveden muodostumisalueen pinta-alasta. Aikaisemman ja suunnitellun louhittavan alueen pinta-ala on yhteensä 7,11 ha, joka on 0,2 prosenttia pohjavesialueen pinta-alasta ja 0,3 prosenttia pohjaveden muodostumisalueen pinta-alasta. Suunnitellun louhittavan alueen pinta-alan osuus koko pohjavesialueen pinta-alasta on niin pieni, että sillä ei ole merkitystä pohjavesialueen antoisuuteen. Kyseinen alue on kalliota, jolle tapahtuvasta sadannasta vain muutama prosentti johtuu kallion rakoilun kautta pohjavedeksi. Olennaista pohjavesiyhteyttä suunnitellusta louhoksesta Oripäänkankaan harjuyttimeen hankealueen länsipuolella ei ole tai se on kallioperästä johtuen niin heikko, että suunniteltua louhosta ei olisi pitänyt rajata pohjaveden muodostumisalueeseen kuuluvaksi.

Poravaunun tankkaus tapahtuu louhittavan kalliopinnan päällä ja tankkauspaikka valitaan siten, että mahdollisen tankkausvahingon yhteydessä polttoaineen valuminen louhokseen ei ole mahdollista. Tämä on hakemusasiakirjoja täydentävä varotoimenpide. Lisäksi täydennyksenä esitetään öljynimeytysmateriaalia pidettäväksi tankkaustapahtumien yhteydessä tankkauspaikalla. Muutoin työkoneiden tankkaus tapahtuu tukitoimintojen alueella olevalla tankkauspaikalla, jossa maaperä on suojattu reunoistaan ylös nostetulla muovikalvolla. Toteutuneen toiminnan aikana öljytuotteita ei ole varastoitu alueella. Yhtiö on valmis sitoutumaan tähän järjestelyyn. Myös louhetta kuormaavan kaivinkoneen polttoaineen osalta voitaisiin toimia samalla tavalla. Polttoainetta ei säilytetä louhoksessa. Koska tukitoimintojen alue sijaitsee pohjavesialueella, suunnitelmassa on kiinnitetty erityistä huomiota öljytuotteiden varastointiin ja käsittelyyn sekä toimenpiteisiin mahdollisen vahingon tapahduttua. Jos lupaviranomaisella on ollut tämän suhteen epäselvää, sen olisi tullut pyytää luvan hakijalta selvitystä asiasta eikä hylätä hakemusta kehittämänsä epäselvyyden perusteella.

Hakemusasiakirjojen mukaisesti öljytuotteita ei ole tarkoitus säilyttää louhittavalla alueella eikä sen viereisellä, aikaisemmin louhitulla alueella. Hakemusasiakirjoissa on esitetty varautuminen mahdollisiin onnettomuustilanteisiin.

Louhinta- ja murskaustoiminnan kesto alueella on ollut noin 1,5 kuukautta vuodessa. Louhinta- ja murskausjakson ulkopuolella jaksoon liittyviä öljytuotteita ei varastoida alueella, vaan urakoitsija vie ne seuraavaan urakointipaikkaan. Pohjavedelle aiheutuvaa vaaraa vähentää myös louhokseen johtavan työmaatien lukitseminen puomilla toiminta-ajan ulkopuolella. Lisäksi louhe kuljetetaan entistä nopeammin pois louhoksesta. Tällöin toiminta-ajan ulkopuolella sadevesi ei voi huuhtoa louheesta räjähdysainejäämiä.

Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä ja maankäytön suunnittelujärjestelmässä ylin kaavataso, joka ohjaa kuntien yleis- ja asemakaavoitusta sekä viranomaisten muuta alueiden käytön suunnittelua. Se, että louhinta-alue maisemoidaan vesialtaaksi, eikä se palaudu metsätalousalueeksi, ei ole maakuntakaavan yleisperiaate asioiden esittämistarkkuudesta huomioon ottaen asianmukainen peruste lupahakemuksen hylkäämiseen. Lupahakemuksen hyväksyminen ei olisi vaikeuttanut mahdollista tulevaa maankäytön suunnittelua.

Suunniteltu louhinta on kalliopohjaveden yläpuolella tapahtuvaa louhintaa. Pohjaveden virtaus kalliossa on hidasta, ja louhintatärinän vaikutus pohjaveden virtaussuuntiin aivan louhinnan lähialuetta laajemmalti ei ole mahdollista. Olennainen virtaus tapahtuu harjuytimessä, eikä kalliopohjaveden virtaussuunnista Sikakiven ympäristössä ole tarkkaa tietoa. Toteutettu seuranta antaa viitteitä siitä, että ainakin osa kalliopohjaveden virtauksesta on louhittavaksi suunnitellulta alueelta länteen ja lisäksi kaakkoon.

Kallioperä kalliopohjavesiputken kohdalla on tiivis, joten kalliopohjaveden virtaus on hidasta. Vesivarasto kalliossa on pieni ja pohjaveden

muodostuminen kallioalueilla sadannasta on alueiden pinnanmuodostuksesta riippuen vain muutamia prosentteja sadannasta.

Valittaja on valmis muodostamaan alueen pintamaista yhden metrin paksuisen maakerroksen suunnitellun louhintapinnan päälle eristämään vesialtaan veden kalliopohjavedestä. Tällä vältetään mahdollinen vesialtaan veden pilaantuminen ja sitä kautta pohjaveden pilaantuminen. Tarvittaessa tämä kerros voidaan ulottaa myös aikaisemman louhinnan alueelle. Kerros tulee toimimaan kuivana olevaa kerrosta vastaavalla tavalla myös vesikerroksen alla.

Vesienhoitosuunnitelmalla ei ole sellaista lainsäädännöllistä asemaa, että sillä voisi perustella lupahakemuksen hylkäämistä. Oripäänkankaan pohjavesialue ei ole vesienhoitoalueen nimettyjen riskipohjavesialueiden eikä selvityskohteiksi nimettyjen pohjavesialueiden joukossa. Hanke ei vaikuta haitallisesti vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen. Oripäänkankaan pohjavesialue on nimetty vesienhoidon toimenpideohjelmassa kemiallisesti riskialueeksi. Pohjaveden kemiallinen tila on kuitenkin hyvä. Pohjaveden tilaa heikentävinä aineina on mainittu kloridi, nitraatti ja torjunta-ainejäämät. Ainoa suunniteltuun toimintaan liittyvä aine näistä on nitraatti. Louhosveden nitraattipitoisuudet ovat jääneet aina alle talousvesiasetuksen enimmäisarvon ja ympäristölaatuunormin 50 mg/l. Kolmena viime vuotena louhosveden nitraattipitoisuus on ollut noin 2,5-kertaisesti alle talousveden ohjearvon. Louhoksen vieressä olevassa kalliopohjavesiputkessa havaitut pitoisuudet ovat olleet huomattavasti pienempiä, luokkaa 10 mg/l. Valtaosa Kokemäenjoen kokonaistyyppipäästöstä on lähtöisin peltoviljelystä ja metsätaloudesta. Aluehallintoviraston väite pohjaveden laadun vaarantamisesta ja lupahakemuksen hylkääminen vesienhoidon toimenpideohjelmaan perustuen eivät ole aikaisemman toiminnan aikana tehtyjen tarkkailujen nojalla kestäviä. Lisäksi lupahakemuksessa esitettyä tehostettua louheen kuljetusta pois louhoksesta ei päätöksessä ole otettu huomioon.

Aluehallintoviraston päätöksen valossa mitään lupia ei saisi myöntää pohjavesialueelle, ja nykyisetkin toiminnot tulisi poistaa sieltä. Tämä ei voi olla oikea tulkinta ja lain tarkoitus. Riskikohteiden sijoittaminen pohjavesialueiden ulkopuolelle sekä jo todettujen riskikohteiden poistaminen pohjavesialueilta vähentävät pohjavesiin kohdistuvaa kuormitusta. Asiaa tarkasteltaessa tulee esiin kuitenkin myös kysymys kohtuullisuudesta ja omaisuuden suojasta. Vesienhoitosuunnitelmaa ei voida soveltaa aluehallintoviraston tekemällä tavalla.

Valittaja luopuu suolan käytöstä pölynsidonnessa. Lisäksi lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä aluehallintovirastolle on ilmoitettu, että tarvittaessa pumppausvedet johdetaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Tällöin on kiistatonta, että räjähdysainejäämät eivät pilaa pohjavesialueen pohjavettä.

Aluehallintovirasto ei ole kiinnittänyt huomiota louhosvedessä havaittujen aineiden pitoisuuksiin ja siihen, kuinka useasti pitoisuuksia on esiintynyt eikä myöskään haitta-aineiden lähteeseen.

Aluehallintoviraston esittämän riskin siitä, että louhinta voi muuttaa alueen pohjaveden virtauksia, osalta asiassa tulee ottaa huomioon kallion jo alkuihin huono vedenjohtavuus sekä louhintatärinän hyvin rajallinen esiintymislaajuus pohjaveden virtauksien ollessa kyseessä. Tämän huomioon ottaen aluehallintoviraston esittämä mahdollisuus on teoreettinen.

Valittaja on vuoden 2020 vesitalouslupan perusteella luottaen lupapäätösten johdonmukaisuuteen ja jatkuvuuteen arvioinut toimintamahdollisuuksien pysyvän kyseisen luvan mukaisina. Valittaja on vuoden 2020 jälkeen investoinut toimintaan ostamalla suunnitellun louhinta-alueen kiinteistön sekä tehnyt parannuksia asfalttiasemalla noin miljoonan euron edestä. Kyse ei ole pelkästään kiviaineksen ottamisesta, vaan sen jatkojalostamisesta asfaltiksi ja siihen liittyvästä ketjusta, joka työllistää vähintään 20–30 henkilöä. Työllistämistä voidaan pitää yleisenä etuna.

Aikaisemman toiminnan aikana vuonna 2014 aloitetun tarkkailun yhteydessä vedessä ei missään tarkkailupisteessä ole havaittu öljyhiilivetyjä, lukuun ottamatta louhosvettä syksyllä vuonna 2022, jolloin havaittiin öljyhiilivetyjä keskiraskaiden jakeiden C10–C21 osalta 0,08 mg/l ja jakeiden kokonaispitoisuuden C10–C40 osalta 0,11 mg/l. Ennen sitä ja sen jälkeen louhosvedessä ei ole havaittu öljyhiilivetyjä.

Pumppausveden johtamiselle on esitetty vaihtoehto selityksessä 5.11.2024. Valittaja on valmis tarvittaessa muuttamaan pumppausveden purkupaikan tilan Käinä pohjoispuolisen tien sivuojaan. Sieltä pumppauksen purkuvesi ei joudu matkallaan Niinijokeen Käinänsuon läheisyyteen. Näin ollen ei ole perusteltua olettaa, että pumppausvesi joutuisi pohjaveteen yhtiön aluksi esittämän pumppausratkaisun, pelto-ojien kautta.

Hakemuksen hylkäämiselle ei ollut perusteita. Perusteluina on esitetty arvioita haitallisista vaikutuksista tai riskeistä. Näitä ei ole mitenkään yksilöity. Mahdolliset lupahakemuksessa esiintyneet puutteet olisi voitu korjata lupamääräyksillä.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Oripään kunnassa ja Loimaan kaupungissa.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Oripään kunnalle, Oripään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Oripään kunnan kaavoitusviranomaiselle, Loimaan kaupungille ja Loimaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Pihlavan vedenottamolle, Lähteenkorvan, Sulajoen ja Penturan vedenottamoille, Pruukan vedenottamolle ja Oripään vedenottamolle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut lausunnon.

Oripään kunta on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta.

Loimaan kaupungin elinympäristölautakunnan lupajaosto on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on antanut vastineen.

Super Asfaltti Oy on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin (587/2011) mukaan vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa muun muassa pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos:

- 2) aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista;
- 5) olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä.

Saman luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Saman luvun 5 §:n 1 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon asemakaava. Lisäksi on otettava huomioon, mitä alueidenkäyttölaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista.

Saman luvun 6 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta yleiselle edulle aiheutuvia hyötyjä ja menetyksiä arvioidaan yleiseltä kannalta. Arvioinnissa voidaan käyttää raha-arvoa, jos hyödyn tai menetyksen suuruus voidaan määrittää rahassa.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioinnissa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa ja merenhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Saman luvun 7 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä otetaan huomioon maa- tai vesialueen tai muun omaisuuden tuottavuuden tai käytettävyyden parantumisesta aiheutuva omaisuuden käyttöarvon lisääntyminen sekä hankkeen toteuttamisesta välittömästi saatava muu etu.

Alueidenkäyttölain 32 §:n 2 momentin mukaan viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että:

- 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
- 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (pohjaveden pilaamiskielto).

Asiassa saatu selvitys

Hankealueella on voimassa vuonna 2013 vahvistettu Varsinais-Suomen maakuntakaava, Vakka-Suomi, Loimaan seutu, Turunmaa ja Turun seudun kehyskunnat. Kiinteistöihin kohdistuu maakuntakaavassa merkintä M (maa- ja metsätalousvaltainen alue), jolla osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita. Hankealue sijaitsee myös pohjavesialueella (pv), jota koskevan suojelumääräyksen mukaan muun muassa suunnitelmissa ja toimenpiteissä alueella on otettava huomioon pohjaveden suojelu siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyttä ei vaaranneta. Alueella on voimassa myös Oripään osayleiskaava vuodelta 1996. Yleiskaavassa kiinteistöön kohdistuu merkintä M (maa- ja metsätalousalue).

Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa Oripäänkankaan pohjaveden määrällinen ja kemiallinen tila on luokiteltu hyväksi. Pohjavesialue on kuitenkin määritelty riskialueeksi alueella olevien riskitoimintojen ja paikallisesti havaittujen kohonneiden haitta-ainepitoisuuksien (muun muassa kloridi ja kasvinsuojeluaineet) takia. Toimenpideohjelmassa toimenpiteiksi on suunniteltu muun muassa pohjavesivaikutusten seurantaa, mahdollisesti pilaantuneiden maiden kunnostusta sekä maanoton yleissuunnittelua.

Suunniteltu ottamisalue sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeällä Oripäänkankaan pohjavesialueella, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E-luokka). Oripäänkankaan

harjumuodostumassa on pääpiirteittäin karkea yhtenäinen ydinvyöhyke, heikosti vettä johtavat reuna-alueet ja rantakerrostumat, joissa esiintyy orsivettä. Kallionpinta vaihtelee paikoin jyrkkäpiirteisesti ja harjumuodostuma seuraa syvää ruhjevyyhykettä. Harjumuodostuma rajautuu savi- ja siltti- sekä suoalueisiin. Harjuydin kulkee arviolta noin 150–200 metriä leveänä ja keskiosiltaan arviolta 20–40 metriä paksuna kalliopintaan asti ulottuvana vyöhykkeenä, joka noudattelee kalliotason vaihtelua. Harjun itäreunalla esiintyy heikommin vettä johtavien, hienojakoisten kerrosten päällä paksuja rantakerrostumia, joihin liittyy orsivesiä. Harju koostuu lähinnä leveästä harjuselänteestä ja siihen liittyvistä harjulaajentumista.

Hankealue sijaitsee harjulaajentuman alueella, jossa kallionpinta nousee paikoin maanpinnan yläpuolelle ja on laajalla alueella pohjavedenpinnan yläpuolella. Suunnitellun ottamisalueen ympäristössä tavataan orsivettä. Hankealueen ja Oripäänkankaan päävirtausvyöhykkeen välissä olevat Letkunsuo ja Käinänsuo ovat osa muodostuman laajaa itäreunan orsivesialuetta.

Suunnitellun ottamisalueen ympäristössä tavataan noin 10 metriä pohjavedenpintaa korkeammalla tasolla olevaa orsivettä lammikoissa, +88,4–95 m (N60), ja maa-ainesten ottamisalueen läheisyydessä olevassa kaivossa (Kaivo AKT), vaihtelu vuodesta 2014 noin +90–+90,7 m (N60). Pohjaveden havaintoputkessa PVP1 pohjavedenpinta on ollut viime vuosina noin +80 m (N60). Ottamisalueen ulkopuolelle asennetussa kalliopohjaveden havaintoputkessa PF1 pohjavedenpinta ollut noin korkeudella +81,5–82,5 m (N60). Alueella nykyisin käynnissä oleva louhinta on loppumassa ja sitä on suunniteltu jatkettavan viereiseltä tilalta. Suunnitellussa toiminnassa louhittaisiin kalliota 3,14 hehtaarin alalta pääasiassa tilan 561-404-6-192 alueelta noin 304 000 k-m³ kymmenen vuoden aikana. Toiminnassa poistettaisiin irtomaita kalliopinnan päältä noin 52 000 k-m³. Louhe murskataan nykyisen toiminnan mukaisesti eri murskelajitteiksi läheisen asfalttiaseman sijoitusalueelle, tilalle 561-404-6-188 sijoitetulla murskauslaitoksella. Murskauslaitos sijaitsee pohjavesialueella. Tuotettu murske välivarastoidaan asfalttiaseman sijoitusalueelle ja käytetään pääasiassa asfalttimassan valmistukseen.

Kalliota louhittaisiin suunnitellulta louhinta-alueelta tasoon +83 m (N60). Ottamisalueen ulkopuolelle asennetussa kalliopohjaveden havaintoputkessa pohjavedenpinta on viime vuosina ollut noin korkeudella +81 m (N60).

Hakemuksessa ja valituksessa on esitetty toimenpiteitä maaperän ja pohjaveden suojaamiseksi toiminnassa käytettäviltä öljytuotteilta sekä louhinnassa muodostuvilta räjähdysainejäämistä. Suunnitellun toiminnan johdosta syntyisi yhdessä eteläpuolisen aikaisemman toiminnan tuloksena vesiallas, jonka pohjalle muodostettaisiin maakerros. Hakemuksen mukainen tukitoimintojen alue sijoittuu pohjaveden muodostumisalueelle.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Nyt kysymyksessä olevan hakemuksen mukaisen alueen eteläpuolelle on

myönnetty aiemmin luvan hakijalle vesilain mukainen lupa kalliokiviaineksen ottamiseen. Hallinto-oikeus toteaa, että nyt kysymyksessä on kuitenkin uusi lupahakemus, joka ratkaistaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon haettuun hankkeeseen ja ympäristön olosuhteisiin liittyvät seikat, mukaan lukien pohjavedelle aiheutuvat riskit. Luvan myöntämisen edellytykset harkitaan vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisen intressivertailun perusteella. Luvan myöntäminen edellyttää, että hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Aluehallintoviraston päätöksessä on arvioitu hankkeen hyötyjä, joista keskeisimmäksi hallinto-oikeus katsoo luvan hakijalle kalliokiviaineksen ottamisesta ja sen käytöstä saatavan taloudellisen hyödyn. Hankkeesta yleiselle edulle aiheutuvana menetyksenä tulee ottaa huomioon sen pohjavedelle aiheuttamat riskit.

Hakemuksessa ja valituksessa on esitetty toimenpiteitä maaperän ja pohjaveden suojaamiseksi toiminnassa käytettäviltä öljytuotteilta sekä louhinnassa muodostuvilta räjähdysainejäämiltä, samoin kuin muita pohjaveden suojaamiseksi tehtäviä toimenpiteitä.

Valittaja on myös esittänyt muun muassa, että toiminnan johdosta syntyisi yhdessä eteläpuolisen aikaisemman toiminnan tuloksena vesiallas, jonka pohjalle levitettäisiin alueen pintamaista metrin paksuinen maakerros suojaamaan pohjavettä. Hallinto-oikeus kuitenkin katsoo, että orgaanista ainetta sisältävien pintamaiden sijoittaminen altaaseen muodostuvan vesipinnan tai pohjavedenpinnan alapuolelle lisää pohjaveden pilaantumisriskiä.

Louhinnassa käytettävien räjähdysaineidien aiheuttamaa huleveden nitraattipitoisuutta pyrittäisiin vähentämään oikealla ominaispanostuksella sekä louheen viennillä mahdollisimman pian pois louhoksesta. Koska myös louheen murskausalue sijaitsee pohjavesialueella, hallinto-oikeus katsoo, että tällä toimenpiteellä ei luvan hakijan esittämin tavoin vähennettäisi hulevesistä pohjavesialueelle johtuvaa nitraattia. Lisäksi hakemuksen mukainen tukitoimintojen alue sijaitisi pohjaveden muodostumisalueella, joten myös polttoaineidien varastointi tapahtuisi pohjavesialueella.

Hydraulinen yhteys päävirtausvyöhykkeeseen Letkunsuon vettä pidättävän silttikerroksen alapuolella olevien, hyvin vettä johtavien maakerrosten kautta ja Letkunsuon orsivesikerroksen kautta on mahdollinen. Hallinto-oikeus katsoo, että lupahakemuksen tarkoittama toiminta aiheuttaisi riskin pohjavedelle vedenhankinnan kannalta tärkeällä Oripäänkankaan pohjavesialueella. Toiminnan laajentaminen uudelle alueelle voisi lisätä haittavaikutuksia pohjaveden laadulle ja pohjavesiolosuhteille verrattuna luvan hakijan jo päättymässä olevaan toimintaan. Hakemuksessa ja luvan hakijan täydennyksissä pohjaveden suojaamiseksi esitetyt toimenpiteetkin huomioon ottaen haettu toiminta voisi kysymyksessä olevassa paikassa suunnitelman mukaisesti toteutettuna muuttaa pohjaveden laatua ja määrää ja tämä muutos voisi huonontaa pohjaveden käyttökelpoisuutta tai aiheuttaa haittaa

vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä. Hallinto-oikeus katsoo, että vesilain 3 luvun 10 §:ssä tarkoitetuilla lupamääräyksilläkään tätä riskiä ei voitaisi näissä olosuhteissa riittävästi vähentää. Lisäksi hankkeesta voisi aiheutua pohjaveden pilaantumista ympäristönsuojelulain 17 §:n tarkoittamalla tavalla. Pohjavesimuodostuman hyvän tilan vaarantumista ei myöskään voida poissulkea. Hankkeesta pohjaveden laadulle ja määrälle aiheutuvaa vaaraa pohjaveden muodostumisalueella on vesilain mukaisessa intressivertailussa pidettävä yleiselle edulle koituvana huomattavana menetyksenä.

Kun otetaan huomioon aluehallintoviraston päätös perusteluineen, valittajan esittämä vaatimus ja sen tueksi esitetyt seikat, asiassa sovellettavat säännökset ja saatu selvitys sekä ympäristöoikeudellinen varovaisuusperiaate, hallinto-oikeus katsoo, että hankkeesta saatava hyöty ei ole huomattava verrattuna siitä yleiselle edulle koituviin menetyksiin. Näin ollen vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty. Hallinto-oikeus myös katsoo aluehallintoviraston tavoin, että hakemuksen mukainen hanke vaarantaa maakuntakaavan pohjavesiä koskevien tavoitteiden toteuttamisen ja on siten vastoin vesilain 3 luvun 5 §:n 1 momenttia. Lisäksi hallinto-oikeus katsoo, että suunniteltu toiminta on vesienhoitosuunnitelman vastainen, mikä on edellä mainittujen säännösten nojalla tullut ottaa lupaharkinnassa huomioon. Valitus on siten hylättävä eikä asiaa ole syytä arvioida toisin valittajan esille tuoman omaisuuden suojankaan takia.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Oripään kunnanhallituksen ja Loimaan kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **1.6.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit
Hanna Nieminen-Finne ja Janika Gummerus sekä luonnontieteiden alan
hallinto-oikeustuomari Juha Väisänen.

Esittelijä Mia Koski-Träskvik

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden
asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu Super Asfaltti Oy, oikeudenkäyntimaksu 310 euroa
(*Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.*)

Jäljennös maksutta

Oripään kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Oripään kunnan terveydensuojeluviranomainen

Oripään kunnan kaavoitusviranomainen

Oripään kunnanhallitus

Loimaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Loimaan kaupunginhallitus

Turun Seudun Vesi Oy

Pöytyä-Aura vesihuoltoyhtymä

Loimaan Vesi

Oripään kunnan vesihuoltolaitos

Lupa- ja valvontavirasto / lupaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto / valvontaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto / yleisen edun valvontayksikkö

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>